VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 10 JUNI 2016 TOT REGELING VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN ALTERNERENDE OPLEIDINGEN, HET DECREET VAN 25 MAART 2022 TOT REGELING VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN DUALE OPLEIDINGEN EN HET DECREET VAN 23 DECEMBER 2022 OVER DE PREMIE KWALIFICEREND WERKPLEKLEREN VOOR ONDERNEMINGEN EN LEERLINGENPREMIE ALTERNERENDE OPLEIDING

Samenvatting

De Vlaamse Regering wil duaal leren versterken als een aantrekkelijke en toekomstgerichte leerweg, waarin leerlingen hun talenten ontwikkelen en bouwen aan een kwalificatie en een toekomst op de arbeidsmarkt. Daarvoor hebben we het Actieplan voor Duaal Leren in Vlaanderen opgesteld. Met dit voorontwerp van decreet geven we uitvoering aan actie 9 van dat plan.

We geven scholen en ondernemingen meer ruimte om die ambitie samen waar te maken. Op basis van een grondige beleidsanalyse vereenvoudigen we de erkenningsvoorwaarden en maken we de overeenkomsten beter geschikt voor de praktijk. Zo werken we concrete knelpunten weg, met behoud van de basisprincipes van duaal leren en aandacht voor kwaliteitsvolle begeleiding.

Ondernemingen krijgen eenvoudiger toegang tot het mentorschap voor hun medewerkers. We brengen de minimumleeftijd voor mentoren terug tot 23 jaar, met behoud van de vereisten rond praktijkervaring of een relevante vooropleiding. Zo maken we het voor ondernemingen eenvoudiger om vakkennis door te geven aan een nieuwe generatie.

Voor leerlingen staat de continuïteit van hun leertraject centraal. In het secundair onderwijs maken we een tijdelijke leerlingenstage mogelijk terwijl de erkenningsaanvraag van een onderneming wordt behandeld, of wanneer een overeenkomst kort voor het einde van het schooljaar vroegtijdig stopt en geen nieuwe erkende leerwerkplek wordt gevonden. Zo kunnen leerlingen sneller starten of noodzakelijke competenties blijven verwerven op de werkvloer, met meer kansen om hun opleiding succesvol af te ronden. Deze stage blijft een uitzonderlijke overbrugging. Daarnaast verankeren we de mogelijkheid van een leerlingenstage in het kader van transnationale leermobiliteit, zodat ook internationale leerervaringen een duidelijke plaats krijgen binnen duaal leren.

Met gerichte vereenvoudigingen en verduidelijkingen stemmen we de regelgeving beter af op de praktijk. Zo bouwen we aan duaal leren dat beter werkt voor leerlingen, scholen en ondernemingen: met minder drempels, meer ruimte om te leren op de werkvloer en blijvende aandacht voor kwaliteit.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. In het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 stelt de Vlaamse Regering dat ze "*het duaal leren zal optimaliseren en uitbreiden in arbeidsmarktgerichte richtingen en richtingen met dubbele finaliteit.*"

In de Beleidsnota's Werk en Onderwijs 2024-2029 onderschrijft de bevoegde Minister de ambitie om duaal leren te optimaliseren.

2. Dit wordt concreet gemaakt met het Actieplan voor Duaal Leren in Vlaanderen, zoals goedgekeurd op de Vlaamse Regering op 18 juli 2025 (VR 2025 1807 MED.0308-1). Dit actieplan wil duaal leren versterken als een aantrekkelijke leerweg voor leerlingen die willen leren op de werkvloer en drempels voor scholen en ondernemingen wegwerken bij de organisatie van duaal leren. Het Actieplan voor Duaal Leren in Vlaanderen werd in 2025 opgesteld in samenwerking tussen het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS), het Departement Onderwijs en Vorming en AHOVOKS, in opdracht van het kabinet Onderwijs en Werk. De voorbereiding vertrok vanuit een brede inventarisatie van de drempels voor duaal leren, op basis van bestaande onderzoeken, beleidservaringen en signalen uit de praktijk. Deze analyse werd afgetoetst bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, de sectorale partnerschappen en via een rondetafelgesprek met vertegenwoordigers van scholen en ondernemingen. Op basis van deze input werden concrete beleidsacties uitgewerkt, die werden gebundeld in het actieplan dat op 18 juli 2025 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld.

In het kader van het actieplan werd onder actie 9 een beleidsanalyse voorzien van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen met focus op de erkenning van ondernemingen voor duaal leren, en de overeenkomsten die in het kader van duaal leren gebruikt worden. Bij de analyse werden mogelijkheden onderzocht tot flexibilisering en administratieve vereenvoudiging voor ondernemingen en scholen. Enerzijds onderzochten we de erkenningsvoorwaarden en -procedure. Anderzijds werd de wenselijkheid van de verschillende overeenkomsten tegen het licht gehouden, en werd herbekeken of er afdoende passende overeenkomsten voorzien zijn voor elke leerling op elk moment in zijn of haar duale opleiding. Voor de drempels rond erkenningen en overeenkomsten werkte het Departement WEWIS voorstellen uit, in afstemming met Departement Onderwijs en Vorming en na consultatie van stakeholders. De erkenningsvoorstellen werden informeel besproken met de sectoren, het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de SERV. Het Partnerschap besprak op 11 juni 2026 ook de analyse van de overeenkomsten.

Voorliggend voorontwerp van decreet bundelt de decretale wijzigingen die voortvloeien uit deze beleidsanalyse. Daarnaast worden, onder voorbehoud van goedkeuring, wijzigingen voorzien aan uitvoeringsbesluiten op niveau Vlaamse Regering en bevoegd minister.

De nieuwe regelgeving treedt in werking vanaf 1 september2027.

3. Met voorliggende wijzigingen wordt niet geraakt aan de basisprincipes van duaal leren.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

4. Binnen duaal leren staat de kwaliteit van de opleiding centraal. De erkenning van de onderneming is een kwaliteitscontrole van de betrokken leerwerkplek. Aan deze erkenning van de onderneming zijn concrete voorwaarden verbonden op niveau van de vestiging van de onderneming én specifiek voor de aangeduide mentor in de onderneming.

Daarnaast is decretaal vastgelegd welke overeenkomsten gebruikt kunnen worden in het kader van duaal leren in het secundair onderwijs, opdat leerlingen optimaal sociale rechten kunnen opbouwen binnen het federaal statuut 'alternerende leerling'.

Ondernemingen en scholen geven aan een aantal van deze voorwaarden als drempels te ervaren voor het organiseren van duale opleidingen. Wat de erkenning van de onderneming betreft, dienen ondernemingen administratieve stappen te zetten in functie van de erkenning zonder de garantie dat er zich een leerling aandient en is men op zoek naar administratieve vereenvoudiging. Wat de voorwaarden van de overeenkomsten betreft, wijst men op beperkte flexibiliteit in het gradueel opbouwen van de werkplekcomponent.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Wijzigingen aan de erkenning van ondernemingen in het kader van alternerende en duale opleidingen

5. Dit voorontwerp van decreet voorziet een aantal wijzigingen met betrekking tot de erkenning van de onderneming. In het kader van duaal leren dient een onderneming erkend te zijn, alvorens een overeenkomst kan worden afgesloten in functie van het uitvoeren van een alternerende of duale opleiding. Zo dient een onderneming een mentor aan te duiden die de lerende begeleidt op de werkvloer.

Met dit voorontwerp van decreet worden de erkenningsvoorwaarden gewijzigd:

- De minimumleeftijd voor een aangeduide mentor bij een onderneming wordt verlaagd van 25 jaar naar 23 jaar. Het is nu al mogelijk om als mentor op te treden vanaf 23 jaar, mits aanvullende voorwaarden. Deze komen te vervallen. De mentor dient, bij het ontbreken van 5 jaar praktijkervaring, een bewijs van een relevante vooropleiding in het beroep voor te leggen.
- Onder voorbehoud van goedkeuring voorzien we een nieuwe termijn voor het volgen van een mentoropleiding bij besluit van de Vlaamse Regering. (De startdatum van de eerste overeenkomst van een mentor zal het startpunt zijn van de termijn voor het volgen van de mentoropleiding. Zo verbinden we de termijn voor het volgen van de mentoropleiding aan de effectieve start van een lerende op de werkvloer, geregistreerd via een overeenkomst in het kader van alternerende opleidingen in het secundair onderwijs of duale opleidingen in het volwassenenonderwijs). De al verplichte registratie van de overeenkomst, via het registratieportaal van het departement WEWIS, is belangrijk voor de opvolging van deze termijn en de begeleiding van de betrokken mentoren. Decretaal voegen we de mogelijkheid toe om in het uitvoeringsbesluit de termijn voor de registratie van de overeenkomst te bepalen. Dit in functie van de opvolging van tijdige deelname aan de mentoropleiding, en bijgevolg de kwaliteitsvolle begeleiding van de lerende op de werkplek.

Om de eenvormigheid van de erkenningen van ondernemingen in het kader van duaal leren te waarborgen, worden deze wijzigingen zowel voor duaal leren in het secundair onderwijs als in het volwassenenonderwijs doorgevoerd.

Het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (10/06/2016) regelt bepaalde aspecten voor de organisatie van duaal leren in het secundair onderwijs. Het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen (25/03/2022) regelt dit voor duaal leren in het volwassenenonderwijs.

Wijzigingen aan de overeenkomsten in het kader van alternerende opleiding (duaal leren in het secundair onderwijs)

6. Dit voorontwerp van decreet breidt de overeenkomsten die gebruikt kunnen worden binnen een alternerende opleiding uit met een leerlingenstage, als tijdelijke, uitzonderlijke overeenkomst. Deze wijziging wil de continuïteit van het werkplekleren waarborgen en administratieve of praktische drempels voor leerlingen, ondernemingen en scholen wegwerken. Door in uitzonderlijke situaties een tijdelijke leerlingenstage mogelijk te maken, kunnen leerlingen hun competentieontwikkeling op de werkvloer verderzetten en wordt de kans op een succesvolle kwalificatie versterkt.
Het gaat om de leerlingenstage zoals vermeld in artikel 3, 17°/2 van de Codex Secundair Onderwijs.

De leerlingenstage kan alleen in drie specifieke situaties worden gebruikt:
- In afwachting van de erkenning van een onderneming die al een erkenningsaanvraag heeft ingediend, zodat de leerling toch al kan starten op de werkvloer gedurende de behandeling van de aanvraag. De beslissingsdatum van deze erkenningsaanvraag is dan ook de uiterste einddatum voor deze leerlingenstageovereenkomst.
- Wanneer een bestaande overeenkomst vroegtijdig eindigt kort voor het einde van het schooljaar en er geen nieuwe erkende leerwerkplek meer gevonden wordt. Zo kan de leerling toch nog noodzakelijke competenties op de werkvloer verwerven.
- Voor activiteiten in het kader van een transnationale leermobiliteit, zodat de huidige praktijk rond internationale stages in de regelgeving wordt verankerd.

In lijn met het uitzonderlijk karakter van de leerlingenstageovereenkomst, wijkt deze af van de overige overeenkomsten in het kader van alternerende opleidingen in het secundair onderwijs:
- Waar overeenkomsten in alternerende opleidingen in principe enkel kunnen worden gesloten met een erkende onderneming, kan een leerlingenstage in specifieke situaties ook bij een onderneming die (nog) niet erkend is.
- De leerlingenstageovereenkomst kan niet schooljaaroverschrijdend worden gesloten en is gebonden aan de specifieke duurtijd en voorwaarden die in de regelgeving worden bepaald.
- In het kader van een leerlingenstage kan de leerling geen gebruik maken van een delegatie naar een andere leerwerkplek.

7. De premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding zijn maatregelen specifiek gericht op de ondersteuning van ondernemingen die zich inzetten in het kader van opleidingstrajecten met een substantieel aandeel werkplekleren én kwaliteitsvolle begeleiding op de werkplek voorzien door een opgeleide mentor. Ook de ondernemingen die zich inzetten in het kader van duaal leren in het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs, kunnen hierop aanspraak maken.

Er worden geen premies toegekend in geval van een tijdelijke leerlingenstage in het kader van duaal leren. Het toepassingsgebied van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding blijft ongewijzigd. Beide premies beogen de ondersteuning van reguliere trajecten duaal leren waarbij een erkende onderneming een duurzaam engagement aangaat voor de opleiding van de leerling of cursist en kwaliteitsvolle begeleiding op de werkvloer verzekert. De tijdelijke leerlingenstageovereenkomst heeft daarentegen een uitzonderlijk en overbruggend karakter en kan in bepaalde gevallen plaatsvinden bij een onderneming die (nog) niet erkend is. Gelet op dit uitzonderlijke karakter en de afwijkende voorwaarden waaronder de leerlingenstage wordt georganiseerd, wordt deze niet in aanmerking genomen voor de toekenning van beide premies.

Voor de leerlingenpremie vergt dit een aanpassing op decretaal niveau. Voor de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen zal dit, onder voorbehoud van goedkeuring, geregeld worden in het uitvoeringsbesluit.

Technische vereenvoudiging en in regel stellen van de huidige praktijk met betrekking tot duaal leren in secundair onderwijs en volwassenenonderwijs

8. Daarnaast voorziet dit voorontwerp van wijzigingsdecreet een aantal wijzigingen met betrekking tot registratie en opvolging van overeenkomsten, schorsing bij leermobiliteit, beroepsprocedures en technische actualisaties. In een aantal gevallen gaat het om het gelijktrekken van regelgeving tussen het kader voor duaal leren in het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs of het in regel zetten van huidige praktijken:

- Het is vandaag in de praktijk mogelijk voor de onderneming om, bij een vestiging met een lopende erkenning, ook na indiening van de erkenningsaanvraag, een bijkomende mentor te registreren. Deze mogelijkheid wordt expliciet opgenomen in de regelgeving.
- Overeenkomsten in het kader van duaal leren worden geregistreerd in het digitale registratieportaal van het departement WEWIS. In het kader van een vroegtijdige beëindiging van de overeenkomst dient de stopzetting van de overeenkomst eveneens geregistreerd te worden. We voorzien met deze wijziging de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering een maximumtermijn bepaalt voor de registratie van deze vroegtijdige beëindiging. Daardoor kunnen betrokken sectorale partnerschappen opvolgen of het maximum aantal lerenden per mentor correct wordt toegepast. Een correcte registratie van de overeenkomst is de basis van correcte monitoring van duaal leren in Vlaanderen.
- Bijkomende schorsingsgrond voor de overeenkomst van alternerende opleiding: een overeenkomst van alternerende opleiding kan maximaal drie weken worden geschorst bij activiteiten in het kader van transnationale leermobiliteit.
- Bijkomende schorsingsgronden voor de verplichting van de onderneming tot betaling van een leervergoeding in duale opleidingen in het volwassenenonderwijs, waarbij de cursist wel lessen kan volgen. Het gaat onder meer om situaties zoals facultatief moederschapsverlof, werkverwijdering na advies van de arbeidsarts en tijdelijke gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid waarbij de werkplekcomponent niet kan worden ingevuld.
- Beroepsprocedure bij vroegtijdige beëindiging van een overeenkomst: de procedure bij beroep tegen vroegtijdige beëindiging van een overeenkomst wordt, onder voorbehoud van goedkeuring, bij uitvoeringsbesluit gealigneerd op de beroepsprocedure bij niet-erkenning, opheffing van erkenning en uitsluiting van de onderneming. In beide gevallen zal de beslissing met betrekking tot het beroep genomen worden door de beroepscommissie van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, en niet het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Dit wordt gewijzigd in het kader van duaal leren voor het secundair én voor het volwassenenonderwijs, en wordt, onder voorbehoud van goedkeuring, verder geconcretiseerd in het voorziene wijzigingsbesluit.
- Actualisatie van de benaming van het bevoegde departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Impactanalyse

9. Er is geen maatschappelijke impact voor mensen in armoede. Er is geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen.

Impactanalyse op de leefwereld van kinderen en jongeren (JoKER):

10. De doelgroep van duaal leren in het secundair onderwijs bestaat in hoofdzaak uit leerlingen in het secundair onderwijs die zich in de laatste fase van hun leerplicht bevinden en die arbeidsmarktgerichte competenties verwerven via een combinatie van leren op school en leren op de werkvloer. Het gaat dus voornamelijk om jongeren vanaf 15 of 16 jaar, afhankelijk van hun onderwijsloopbaan en de toepasselijke toelatingsvoorwaarden. De wijzigingen in dit voorontwerp hebben bijgevolg in de eerste plaats betrekking op minderjarige jongeren, maar kunnen ook meerderjarige leerlingen raken die hun traject in het secundair onderwijs verderzetten.

11. De wijzigingen met betrekking tot de erkenning van de onderneming verlagen de administratieve last voor ondernemingen, wat in lijn ligt met de ambitie van het actieplan voor Duaal Leren in Vlaanderen (18/07/2025). Door het wegwerken van de administratieve last willen we het systeem van duaal leren voor ondernemingen vereenvoudigen en drempels voor instap verlagen. Dit moet zorgen voor voldoende en kwalitatieve leerwerkplekken voor leerlingen in duaal leren.

12. De wijzigingen met betrekking tot de bijkomende mogelijkheid van een leerlingenstage in het kader van duaal leren in het secundair onderwijs, wil drempels verlagen voor zowel onderneming als leerling.

De impact verschilt naargelang de situatie waarin er gebruik wordt gemaakt van de leerlingenstage.

1) De leerlingenstage in afwachting van de erkenning van de onderneming

In het kader van duaal leren dient een onderneming erkend te zijn om als leerwerkplek in te stappen in een opleiding duaal leren. Een leerling kan bijgevolg pas opstarten in de onderneming, nadat de erkenningsprocedure voltooid is.

Veelal wordt er samengewerkt met ondernemingen die al een erkenning hebben. Een erkenning is immers 5 jaar geldig. Het is echter mogelijk dat een erkenning nog aangevraagd moet worden na de inschrijving van de leerling in duaal leren. Vandaag wordt gesignaleerd dat een leerling in dat geval moet wachten tot de erkenning van een onderneming wordt goedgekeurd. De behandeling van een erkenningsaanvraag werd vastgelegd op maximum 14 dagen. Met dit voorontwerp van decreet wordt tijdens deze behandeltermijn het sluiten van een leerlingenstage mogelijk. Dit heeft een positieve impact op de leerling, die niet hoeft te wachten op de beslissing met betrekking tot de erkenningsaanvraag om te gaan leren op de werkplek. Deze impact ligt in lijn met het VN Kinderrechtenverdrag (artikel 28) en vergroot de toegankelijkheid van duaal leren binnen beroeps- en technisch onderwijs. Het betreft een tijdelijke onbetaalde stage, waarbij de onderwijsverstrekker instaat voor de arbeidsongevallenverzekering. Dit ligt in lijn met het VN Kinderrechtenverdrag (artikel 32), waarbij ook binnen onderwijscontext maatregelen worden genomen ter bescherming van kinderen in het kader van werkplekleren. Er worden daarnaast geen bepalingen opgelegd met betrekking tot het aantal uren op de werkplek. De verantwoordelijkheid voor de organisatie van deze leerlingenstage ligt bij de opleidingsverstrekker.

Zo wordt een administratieve drempel weggewerkt. Dit is een meerwaarde voor leerling en onderneming, en eveneens voor de betrokken school. Tijdens deze behandelingstermijn kan de leerling ook dadelijk competenties leren op de leerwerkplek.

2) De leerlingenstage bij vroegtijdige beëindiging van een overeenkomst

Wanneer een overeenkomst in het kader van alternerende opleiding aan het einde van het schooljaar vroegtijdig wordt beëindigd, kan het stopzetten van het werkplekleren de kwalificatie van de leerling in de weg staan. Met deze wijziging maken we het mogelijk dat de leerling, indien geen erkende onderneming meer wordt gevonden waarbij een overeenkomst kan worden afgesloten, toch in de vorm van een leerlingenstage de ontbrekende competenties kan verwerven op school en op een werkplek. Op deze manier wordt de kans op een kwalificatie versterkt. Deze impact ligt in lijn met het VN Kinderrechtenverdrag (artikel 28). We vergroten de kwalificatiekansen in duaal leren door deze kansen voor meer leerlingen beschikbaar en toegankelijk te maken.

Het betreft een leerlingenstage, deze is tijdelijk en onbetaald, en de verantwoordelijkheid voor de organisatie ligt bij de onderwijsverstrekker. Er worden geen bepalingen opgelegd met betrekking tot het aantal uren op de werkplek. De verantwoordelijkheid voor de organisatie van deze leerlingenstage ligt bij de opleidingsverstrekker.

3) De leerlingenstage voor activiteiten in het kader van transnationale leermobiliteit

Het opnemen van een leerlingenstage voor activiteiten in het kader van transnationale leermobiliteit zet een huidige praktijk om in regelgeving, en verduidelijkt de toepassing hiervan. Voor deze leerlingenstage in het kader van transnationale leermobiliteit wordt er voorzien dat de overeenkomst van alternerende opleiding wordt geschorst, en de onderneming o.a. geen leervergoeding verschuldigd is aan de leerling.

Budgettaire impact

11. Voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid, is ESR-neutraal en heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid. Verder heeft het voorontwerp van decreet geen impact op lokale en provinciale besturen.

Implementatie

12. Dit voorontwerp van decreet wijzigt 3 verschillende decreten.

Het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (10/06/2016) regelt het kader voor de organisatie van duaal leren in het secundair onderwijs. Het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen (25/03/2022) regelt het kader voor de organisatie van duaal leren in het volwassenenonderwijs. Beide decreten hebben bijgevolg impact op de onderwijsverstrekkers, ondernemingen en lerenden die instappen in duaal leren.

De wijziging voorzien aan het decreet over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding (23/12/2023) bevestigt het huidige toepassingsgebied van de leerlingenpremie, waarbij de leerlingenstage niet wordt meegenomen. In dezelfde lijn zal dit ook, behoudens goedkeuring, worden geregeld voor de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen.

13. De bepalingen met betrekking tot handhaving en toezicht, monitoring en evaluatie van de verschillende betrokken maatregelen worden niet gewijzigd met dit voorontwerp van decreet.

14. De inwerkingtreding van het voorontwerp van decreet wordt vastgelegd op 1 september 2027.

- Zo zullen de gewijzigde erkenningsvoorwaarden met betrekking tot de mentor van toepassing zijn op mentoren die aangeduid worden bij een erkenningsaanvraag van een onderneming die ingediend wordt na deze datum, maar evenzeer voor mentoren die na deze datum worden toegevoegd aan een erkenning van een onderneming die reeds goedgekeurd werd voor 1 september 2027.
- De leerlingenstageovereenkomst als toegevoegde mogelijke overeenkomst in het kader van de alternerende opleiding, is mogelijk vanaf 1 september 2027.

Aanvullend op dit voorontwerp van wijzigingsdecreet worden wijzigingsbesluiten voorzien op niveau van de Vlaamse Regering en de bevoegde Minister, in functie van de verdere uitvoering van deze bepalingen. Onder voorbehoud van goedkeuring, zullen deze besluiten eveneens in werking treden op 1 september 2027.

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan:

- Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2026/343 van 29 oktober 2026;
- Het JoKER-advies van 7 oktober 2026;

De Inspectie van Financiën stelt in haar advies van 2 oktober 2026 dat dit decreet geen budgettaire impact heeft en dat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting niet verplicht is.

Na principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet wordt het voorgelegd voor advies aan:

- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- de Vlaamse Onderwijsraad;
- het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Verder wordt er advies gevraagd van de Raad van State.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Artikelen 2-18 van dit decreet regelen een gemeenschapsaangelegenheid.
Artikel 19 van dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Artikelen 2-18 van dit decreet regelen een gemeenschapsaangelegenheid.
Artikel 19 van dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Met leerlingenstage wordt de leerlingenstage bedoeld, zoals vermeld in artikel 3, 17°/2 van de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 3

Voor de uitvoering van een alternerende opleiding kunnen enkel die overeenkomsten gesloten worden die opgesomd worden in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, namelijk de overeenkomst van alternerende opleiding, de stageovereenkomst alternerende opleiding, de deeltijdse arbeidsovereenkomst en, in het geval de leerling een overeenkomst sluit met een onderneming die gevestigd is buiten de Vlaamse Gemeenschap, een overeenkomst volgens de aldaar toepasselijke regelgeving. In uitzonderlijke omstandigheden wordt de leerlingenstageovereenkomst ook mogelijk. De leerlingenstageovereenkomst zal voor de uitvoering van de alternerende opleiding alleen in de volgende drie situaties kunnen worden ingezet:

1° Door de leerlingenstage mogelijk te maken in afwachting van de erkenning van een onderneming zal de leerling tijdens de behandeltermijn van de erkenningsaanvraag competenties kunnen leren in de onderneming die de erkenning aangevraagd heeft. Een erkenning is steeds verbonden aan een specifieke opleiding. Deze opleiding moet dezelfde zijn als deze waarvoor de leerling ingeschreven is.

Zowel de opleidingsverstrekker, de leerling als de onderneming zijn vragende partij om zo snel mogelijk te starten met de opleiding op de werkvloer in het kader van een alternerende opleiding. Door deze leerlingenstage mogelijk te maken, kan de leerling vanaf de aanvraag van de erkenning door de betrokken onderneming leren op de werkplek, in het kader van een leerlingenstage.
Deze optie is enkel mogelijk voor de duur van de behandeling van de erkenningsaanvraag, die in principe maximaal 14 dagen duurt, overeenkomstig artikel 7 van het decreet. De beslissingsdatum van de erkenningsaanvraag is bijgevolg de uiterste einddatum van de leerlingenstageovereenkomst.

2° De leerlingenstage zal ook uitzonderlijk ingezet kunnen worden in het geval dat een overeenkomst tot uitvoering van de alternerende opleiding (de overeenkomst van alternerende opleiding, de stageovereenkomst alternerende opleiding, de deeltijdse arbeidsovereenkomst of, in het geval de leerling een overeenkomst sluit met een onderneming die gevestigd is buiten de Vlaamse Gemeenschap, een overeenkomst volgens de aldaar toepasselijke regelgeving) vroegtijdig beëindigd wordt aan het einde van het schooljaar. In geval er op dat moment geen erkende onderneming wordt gevonden met wie een van de voormelde overeenkomsten kan worden afgesloten voor de resterende tijd van het schooljaar, kan uitzonderlijk de leerlingenstageovereenkomst afgesloten worden. Deze mogelijkheid wordt voorzien in geval de vroegtijdige beëindiging valt in de periode van 30 dagen voor

30 juni van het desbetreffende jaar. De leerlingenstageovereenkomst loopt uiterlijk tot 30 juni. Met deze aanvullende mogelijkheid wordt voor leerlingen van wie de overeenkomst wordt stopgezet aan het eind van het schooljaar de drempel verlaagd om ontbrekende competenties via een tijdelijke leerlingenstage op de werkvloer aan te leren. Zo vergroten we ook de kans op het behalen van een kwalificatie.

3° Leerlingen kunnen in de loop van hun duale opleiding deelnemen aan activiteiten in het kader van een transnationale leermobiliteit die maximaal 21 dagen duren. Activiteiten in het kader van transnationale mobiliteit bieden de leerlingen de kans om hun competenties in een andere, internationale context te verwerven (zie ook toelichting bij artikel 9). Deze wijziging brengt de regelgeving in lijn met de huidige praktijk.

De buitenlandse stage valt onder de definitie van leerlingenstage zoals vermeld in artikel 3, 17°/2 van de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 4

De eerste wijziging heeft betrekking op de leerlingen die de schoolcomponent volgen in een onderwijs- of opleidingsinstelling in de Franse of Duitstalige Gemeenschap of in het buitenland en bij een onderneming gevestigd in de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst voor de werkplekcomponent afsluiten. We verduidelijken louter dat de afwijking zoals voorzien in artikel 3, derde lid, hier niet van toepassing is.

De tweede wijziging die is opgenomen in dit artikel houdt verband met de wijziging doorgevoerd door artikel 3 van het voorliggende decreet. Er wordt een nieuw lid ingevoerd in artikel 4 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen dat een afwijking inhoudt op de regel dat een overeenkomst tot uitvoering van alternerende opleiding alleen kan afgesloten worden met een erkende onderneming (zoals vermeld in artikel 4, eerste lid, 2° van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen). De leerlingenstageovereenkomst kan ook gesloten worden door een onderneming die (nog) niet erkend is als leerwerkplek.

Artikel 5

Alle overeenkomsten tot uitvoering van een alternerende opleiding zijn van bepaalde duur. Deze overeenkomsten kunnen voor meer dan één schooljaar gesloten worden, met uitzondering van de leerlingenstageovereenkomst.

Artikel 6

Leerlingen met een overeenkomst van alternerende opleiding en een stageovereenkomst alternerende opleiding kunnen competenties leren bij een andere onderneming dan deze waarmee de overeenkomst is gesloten. Deze vorm van samenwerking is binnen deze regelgeving niet mogelijk in het kader van een leerlingenstage.

Artikel 7

Dit artikel voert de volgende wijzigingen door:

De leeftijd van de mentoren wordt verlaagd van 25 jaar naar 23 jaar. Aangezien de minimumleeftijd van 23 jaar de regel wordt, wordt de afwijking dat er voor die leeftijd een bewijs van vooropleiding moet voorgelegd worden, opgeheven.

De voorwaarde met betrekking tot de praktijkervaring blijft ongewijzigd: de mentor dient ten minste vijf jaar praktijkervaring te hebben in het beroep. Bij afwijking van deze voorwaarde dient er een bewijs van vooropleiding te worden voorgelegd.

De leerlingenstageovereenkomst die in het kader van een alternerende opleiding zal kunnen worden gesloten, vormt een uitzondering op de regel dat er enkel overeenkomsten met erkende ondernemingen gesloten kunnen worden.

Tijdens een lopende erkenning kan een onderneming bijkomende mentoren die aan de voorwaarden voldoen, toevoegen aan de erkenning. Met het toevoegen van deze wijziging wordt de praktijk ingeschreven in de regelgeving.

Artikel 8

Er wordt vastgelegd dat de overeenkomst van alternerende opleiding geregistreerd dient te worden in het registratieportaal dat het departement ter beschikking stelt. Daarnaast wordt er voorzien dat de Vlaamse Regering via uitvoeringsbesluit de termijn voor deze registratie bepaalt.

Artikel 9

In de regelgeving wordt een schorsingsgrond toegevoegd die bepaalt dat de overeenkomst van alternerende opleiding voor maximaal 21 dagen geschorst kan worden wanneer er sprake is van activiteiten in het kader van transnationale leermobiliteit. Een leermobiliteit is een leeractiviteit die bedoeld is om de kennis, vaardigheden, competenties en attitudes van de deelnemers te verbeteren of hen die te helpen verwerven. Een leermobiliteit is transnationaal, hetgeen betekent dat er sprake is van contacten tussen mensen uit verschillende landen met het oog op wederzijdse uitwisseling en leren. Deze activiteiten verlopen gestructureerd en beschikken over een duidelijke methodologie, een leerprogramma en geplande leerresultaten en dragen bij tot een bredere reeks projectdoelstellingen.

Wanneer het gaat over een buitenlandse stage die voldoet aan deze beschrijving zal er een leerlingenstageovereenkomst door de onderwijs- of opleidingsinstelling opgesteld worden, overeenkomstig artikel 3, vierde lid, 3° van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen. Deze aanpassing biedt leerlingen de kans om deel te nemen aan dergelijke activiteiten en zorgt ervoor dat de werkwijze die nu in de praktijk wordt toegepast, verankerd wordt in de regelgeving.

Artikel 10

Wanneer de overeenkomst van alternerende opleiding vroegtijdig beëindigd wordt, moet de trajectbegeleider dit registreren in het registratieportaal dat het departement ter beschikking stelt. Daarnaast wordt voorzien dat de Vlaamse Regering via uitvoeringsbesluit de termijn voor deze registratie bepaalt.

Artikel 11

De beroepsprocedure die gevolgd moet worden bij de vroegtijdige beëindiging door de leerling of de onderneming van de overeenkomst van alternerende opleiding wordt afgestemd op de beroepsprocedure bij niet-erkenning, opheffing van de erkenning en uitsluiting van de onderneming. Voor de laatst vermelde beroepsprocedure wordt de beroepsinstantie bepaald door de Vlaamse Regering, meer specifiek in het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2020 houdende de uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen. Opdat de procedures meer op elkaar worden afgestemd, wordt de beroepsinstantie voor de vroegtijdige beëindiging van de overeenkomst van alternerende opleiding ook bepaald door de Vlaamse Regering.

Artikel 12

Dit artikel voert een actualisatie door van de benaming van het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Artikel 13

Om interregionale mobiliteit in beide richtingen mogelijk te maken wordt de mogelijkheid voorzien dat cursisten in het kader van duaal leren in het volwassenenonderwijs, die zijn ingeschreven in een onderwijs- of opleidingsinstelling in de Franse of Duitstalige Gemeenschap of in het buitenland in het kader van een gelijkwaardig systeem als het duaal leren, zoals bedoeld in dit decreet, de werkplekcomponent invullen bij een Vlaamse onderneming. Hierbij

wordt eenzelfde logica gehanteerd als deze voor interregionale mobiliteit van leerlingen in duaal leren in het secundair onderwijs.

Artikel 14

De volgende wijzigingen worden doorgevoerd:
De leeftijd van de mentoren wordt verlaagd naar 23 jaar. Deze leeftijdsvereiste is in overeenstemming met duaal leren in het leerplichtonderwijs.
Aangezien de minimumleeftijd van 23 jaar de regel wordt, wordt de afwijking dat er voor die leeftijd een bewijs van vooropleiding moet voorgelegd worden, opgeheven.

De voorwaarde met betrekking tot de praktijkervaring blijft ongewijzigd: de mentor dient ten minste vijf jaar praktijkervaring te hebben in het beroep. Bij afwijking van deze voorwaarde dient er een bewijs van vooropleiding te worden voorgelegd.

Net als in het kader van erkenningen voor duaal leren in het secundair onderwijs, kunnen mentoren bij een erkenning voor duaal leren in het volwassenenonderwijs vrijgesteld worden van het volgen van de mentoropleiding. Hiervoor bepaalt het behandelend partnerschap de voorwaarden.

Tijdens een lopende erkenning kan een onderneming bijkomende mentoren die aan de voorwaarden voldoen toevoegen aan de erkenning. Deze interpretatie werd al toegepast in de praktijk maar wordt nu opgenomen in de regelgeving.

Artikel 15

Er wordt vastgelegd dat de overeenkomst tot uitvoering van een duale opleiding geregistreerd dient te worden in het registratieportaal dat het departement ter beschikking stelt. Daarnaast wordt voorzien dat de Vlaamse Regering via uitvoeringsbesluit de termijn voor deze registratie bepaalt.

Artikel 16

Met dit artikel worden aan de regelgeving van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs gronden toegevoegd waarin de leerwerkplek geen leervergoeding verschuldigd is aan de cursist. Deze uitzonderingen zijn enkel van toepassing op de overeenkomst van duale opleiding conform het ‘socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding’. Bij deze overeenkomst is de leervergoeding in principe verschuldigd voor zowel de werkplek- als de onderwijsinstellingscomponent. De toegevoegde uitzonderingen wijken af van dit principe.

Deze schorsingsgronden zijn ook van toepassing in het kader van alternerende opleidingen in het secundair onderwijs, en zijn terug te vinden in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

De onderneming is geen leervergoeding verschuldigd in de volgende situaties waarbij de cursist wel in staat is om de lessen in de opleidings- of onderwijsinstelling te volgen, maar niet opgeleid kan worden in de onderneming:
1° de cursist kan nog wel de lessen volgen tijdens het facultatief gedeelte van het moederschapsverlof.
2° in het geval van werkverwijdering na advies van de arbeidsarts van de onderneming. De cursist is nog wel in staat om de lessen te volgen.
3° de cursist is tijdelijk gedeeltelijk arbeidsongeschikt en niet in staat om opgeleid te worden in de onderneming, maar kan wel de lessen volgen. Tijdens de periode gedekt door de gewaarborgde leervergoeding maakt de cursist aanspraak op de leervergoeding voor de onderwijsinstellingscomponent. Eens de periode gedekt door de gewaarborgde leervergoeding afgelopen is en de cursist kan nog steeds de werkplekcomponent niet invullen, is de onderneming geen leervergoeding meer verschuldigd voor de onderwijsinstellingscomponent.

Artikel 17

Wanneer de overeenkomst van duale opleiding vroegtijdig beëindigd wordt, moet de trajectbegeleider dit registreren in het registratieportaal dat het departement ter beschikking stelt. Daarnaast wordt voorzien dat de Vlaamse Regering via uitvoeringsbesluit de termijn voor deze registratie bepaalt.

Artikel 18

De beroepsprocedure die van toepassing is bij de vroegtijdige beëindiging door de cursist of de onderneming van de overeenkomst tot uitvoering van de duale opleiding wordt afgestemd op de beroepsprocedure bij niet-erkenning, opheffing van de erkenning en uitsluiting van de onderneming. Voor de laatst vermelde beroepsprocedure wordt de beroepsinstantie bepaald door de Vlaamse Regering, meer specifiek in het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs. Opdat de procedures meer op elkaar worden afgestemd wordt ervoor gekozen om de beroepsinstantie voor de vroegtijdige beëindiging van de overeenkomst tot uitvoering van de duale opleiding ook te laten bepalen door de Vlaamse Regering.

Artikel 19

Met voorliggend wijzigingsdecreet wordt de leerlingenstage uitzonderlijk mogelijk gemaakt in het kader van duaal leren in het secundair onderwijs. Dit artikel wijzigt het decreet van 23 december 2022 over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding.

De huidige bepalingen met betrekking tot de leerlingenpremie wijzigen niet. De leerlingenstage als aanvullende mogelijkheid in het kader van een alternerende opleiding wordt niet mee in rekening gebracht voor de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Het toepassingsgebied van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding blijft ongewijzigd. Bij toekenning van de leerlingenpremie wordt enkel rekening gehouden met de overeenkomst van alternerende opleiding, stageovereenkomst alternerende opleiding of de deeltijdse arbeidsovereenkomst in het kader van de alternerende opleiding. Via uitvoeringsbesluit wordt, behoudens goedkeuring, ook voorzien dat de leerlingenstage in het kader van de alternerende opleiding eveneens buiten beschouwing wordt gelaten voor de berekening van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen.

Beide premies beogen de ondersteuning van reguliere trajecten duaal leren waarbij een erkende onderneming een duurzaam engagement aangaat voor de opleiding van de leerling of cursist en kwaliteitsvolle begeleiding op de werkvloer verzekert. De tijdelijke leerlingenstage heeft daarentegen een uitzonderlijk en overbruggend karakter en kan in bepaalde gevallen plaatsvinden bij een onderneming die (nog) niet erkend is. Gelet op dit uitzonderlijke karakter en de afwijkende voorwaarden waaronder de leerlingenstage wordt georganiseerd, wordt deze niet in aanmerking genomen voor de toekenning van beide premies.

Artikel 20

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR